

I. Преамбула

Освітньо-професійна програма «Психологія» (надалі – ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 053 Психологія містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня кваліфікація	Бакалавр з психології
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр з психології
Опис предметної області	Об’єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення, розвитку та функціонування; поведінка, діяльність, вчинки та взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси, які лежать в основі психічних функцій і різних форм активності. Цілі навчання: формування здатності застосовувати психологічні знання на рівні психологічної практики. Теоретичний зміст предметної області: психологія описує і пояснює психічне у його зв’язках, істотних властивостях та закономірностях перебігу. Методологічні засади: принципи детермінізму, розвитку, системності, самоактивності, єдності свідомості та діяльності. Система психологічних знань, базових категорій, методологічних підходів, пояснювальних принципів, методів дослідження залишається відкритою відповідно до законів дійсності та розвитку пізнання. Методи, методики та технології: володіти емпіричними методами, валідними, надійними та стандартизованими психодіагностичними методиками,

	технологіями психологічної допомоги. Інструменти та обладнання: здатність використовувати систему психологічних знань, базових категорій, методологічних підходів, пояснювальних принципів, методів наукового дослідження та/або психологічної практики притаманних сучасному розвитку психології.
Академічні права випускників	Бакалавр може продовжувати освіту, опановуючи ступінь вищої освіти «магістр»; підвищувати кваліфікацію; працювати за фахом.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньо-професійної програми бакалавра:	На базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС. На базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» становить 120 кредитів ЄКТС.
---	---

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 6. Здатність бути критичним і самокритичним. 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 9. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. 10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності	1. Знання категоріально-понятійного апарату психології. 2. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. 3. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. 4. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. 5. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. 6. Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). 7. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. 8. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики. 9. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. 10. Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності. 11. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

	12. Здатність використовувати інформаційно-пошукові системи та опрацьовувати отриману інформацію за допомогою математичних методів. 13. Здатність до психологічного впливу в умовах міжособистісної взаємодії. 14. Здатність оцінювати та прогнозувати поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин. 15. Уміння пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати психологічну культуру серед населення. 16. Здатність моделювати різноманітні соціокультурні впливи, що детермінують особливості функціонування психіки людини у різних видах життєдіяльності. 17. Здатність застосовувати психологічні знання та навички у різноманітних прикладних сферах функціонування народного господарства.
--	---

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти

Програмні результати навчання

1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
2. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
3. Ілюструвати прикладами закономірності та особливості функціонування та розвитку психічних явищ.
4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
5. Здійснювати реферування наукових джерел, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.
6. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
7. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження.
8. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
9. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень.
10. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
11. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
12. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій.
13. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.
14. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.
15. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.
16. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
17. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
18. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

19. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
20. Пояснювати та прогнозувати соціально-культурні зміни на основі аналізу соціально-психологічних закономірностей та математичних методів опрацювання інформації.
21. Здійснювати планування та психологічну корекцію соціальних взаємин у різноманітних трудових колективах.
22. Здійснювати психологічне консультування клієнтів з метою гармонізації функціонування їхньої нервової системи та перебігу психофізіологічних процесів.
23. Прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.
24. Моделювати динаміку і вектор розвитку психокультури економіки.
25. Гармонізовувати трудову та економічну активність з іншими сферами життєдіяльності сучасної людини. ■

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи на засіданні Державної екзаменаційної комісії.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота як форма підсумкової атестації, дає змогу оцінити рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань та ступінь практичної підготовки, здатність до самостійної реалізації основних видів і форм роботи психолога. Для оприлюднення, публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційної бакалаврської роботи та запобігання академічного плагіату мають бути розміщені на web-ресурсах ТНЕУ. Кваліфікаційна бакалаврська робота допускається до захисту перед атестаційною кваліфікаційною комісією за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який офіційно затверджений ТНЕУ.

VII Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ТНЕУ функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Соцінформ, 2010.
3. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
4. Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. ESG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
6. ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
7. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ОПП є нормативним документом, в якому визначається сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності в ТНЕУ за рівнем вищої освіти «бакалавр» в межах спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

ОПП використовується для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності і визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

Зміст підготовки здобувачів вищої освіти, у тому числі 25% – вільного вибору студента, відповідає таким критеріям:

- чіткість та однозначність, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- діагностичність (тобто результати навчання мають об'єктивні ознаки їх досягнення чи недовсягнення);
- вимірюваність (існують спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямыми методами, рівнів досягнення складних результатів).

Результати навчання співвідносяться з компетентностями.

Матриця відповідності визначених ОПП компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

**Матриця відповідності визначених ОПІ компетентностей
дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+	+	+
Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.	+	+	+	+
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+	+	+	+
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	+
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+	+	+	+
Здатність бути критичним і самокритичним.	+	+	+	+
Здатність приймати обґрунтовані рішення.	+	+	+	+
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+	+	+
Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.	+	+	+	+
Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	+	+	+	+
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+	+	+	+
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	+	+	+	+
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
Знання категоріально-понятійного апарату психології.	+	+	+	+
Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	+	+	+	+
Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.	+	+	+	+
Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.	+	+	+	+
Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	+	+	+	+
Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальні та групову) .	+	+	+	+
Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.	+	+	+	+
Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	+	+	+	+

1	2	3	4	5
Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	+	+	+	+
Навички міжособистісного спілкування та роботи в команді у процесі професійної діяльності.	+	+	+	+
Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.	+	+	+	+
Здатність використовувати інформаційно-пошукові системи та опрацьовувати отриману інформацію за допомогою математичних методів.	+	+	+	+
Здатність до психологічного впливу в умовах міжособистісної взаємодії.	+	+	+	+
Здатність оцінювати та прогнозувати поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.	+	+	+	+
Уміння пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати психологічну культуру серед населення.	+	+	+	+
Здатність моделювати різноманітні соціокультурні впливи, що детермінують особливості функціонування психіки людини у різних видах життєдіяльності.	+	+	+	+
Здатність застосовувати психологічні знання та навички у різноманітних прикладних сферах функціонування народного господарства.	+	+	+	+

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

[illegible]

Програмні результати навчання	Інтеграль- на компе- тентність	Компетентності																												
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	1 3	1 4	1 5	1 6	1 7
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження.	+		+				+									+	+													
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	+						+					+	+																	+
Презентувати результати власних досліджень усно\письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень.	+					+								+	+					+						+		+		
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	+			+			+							+					+											
Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій.	+							+			+																+			+
Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо,	+															+		+	+			+								

Програмні результати навчання	Інтеграль- на компе- тентність	Компетентності																												
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	1 3	1 4	1 5	1 6	1 7
відповідно до запиту.																														
Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.	+									+		+						+		+								+		
Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.	+								+	+																			+	
Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	+											+		+		+					+									
Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	+										+									+				+				+		
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.	+											+	+											+				+		
Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	+																			+	+							+		
Пояснювати та прогнозувати соціально-культурні зміни на основі аналізу соціально-психологічних закономірностей та математичних методів опрацювання інформації.	+																						+	+					+	
Здійснювати планування та психологічну корекцію соціальних взаємин у різноманітних трудових	+																	+					+							+

Програмні результати навчання	Інтеграль- на компе- тентність	Компетентності																												
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	1 3	1 4	1 5	1 6	1 7
колективах.																														
Здійснювати психологічне консультування клієнтів з метою гармонізації функціонування їхньої нервової системи та перебігу психофізіологічних процесів.	+																	+								+			+	
Прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.	+															+		+									+			+
Моделювати динаміку і вектор розвитку психокультури економіки.	+								+								+													+
Гармонізовувати трудову та економічну активність з іншими сферами життєдіяльності сучасної людини.	+																								+		+		+	